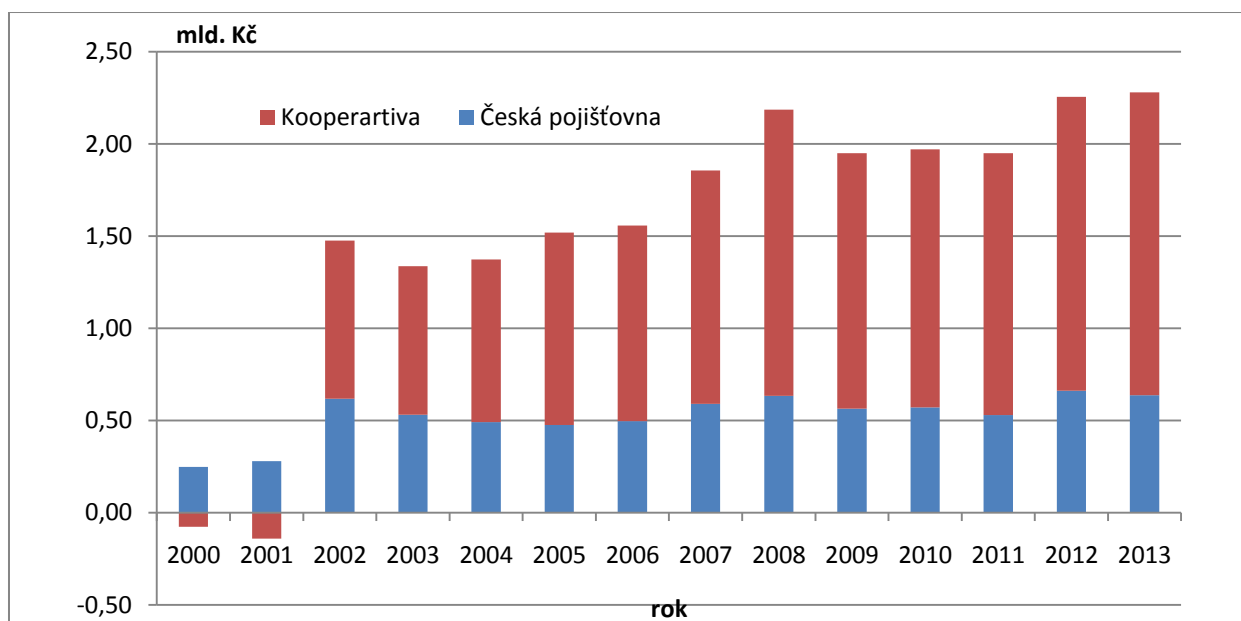

Ekonomické údaje

Podle zákoníku práce a souvisejících účinných právních předpisů je ochrana zaměstnanců před dopady pracovních úrazů a nemocí z povolání konstruována jako zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání. Podstata tohoto zákonného pojištění spočívá v tom, že zaměstnavatelé zaměstnávající alespoň jednoho zaměstnance jsou pro případ své odpovědnosti za škodu způsobenou pracovním úrazem ze zákona pojištěni u České pojišťovny a. s., pokud s ní měli sjednáno pojištění odpovědnosti za škodu při pracovním úrazu k 31. 12. 1992, ostatní zaměstnavatelé jsou ze zákona pojištěni u Kooperativy pojišťovny, a. s., Vienna Insurance Group. Zaměstnavatel má na základě této právní úpravy právo, aby za něho příslušná pojišťovna nahradila škodu, která vznikla zaměstnanci při pracovním úrazu v rozsahu, v jakém za ni zaměstnavatel odpovídá podle zákoníku práce.

Financování současného systému je průběžné a finanční rozdíly mezi výnosy a náklady pojišťoven (České pojišťovny a.s. a Kooperativa pojišťovny, a.s., Vienna Insurance Group) jsou převáděny do státního rozpočtu. V roce 2013 bylo celkem přijato na pojistném (včetně výnosů z pojistného) 6,43 mld. Kč a vyplacená pojistná plnění byla 3 57 mld. Kč. Správní režie pojišťoven činila 578,1 mil. Kč a do státního rozpočtu pak byla odvedena částka 2,28 mld. Kč. Vývoj salda z pojištění odpovědnosti zaměstnavatele při pracovním úrazu je pro státní rozpočet příznivý, jak je uvedeno v následujícím grafu. Bilance nezohledňuje ovšem budoucí výplaty náhrad, zejména rent z již v minulosti přiznaných plnění.

Vývoj rozdílu mezi příjmy a výdaji u Kooperativy a České pojišťovny

Rok 2013	Česká pojišťovna a.s.	Kooperativa, pojišťovna a.s.	Celkem
Výnosy			
Přijaté pojistné	1 310 866	5 112 938	6 423 804
výnosy z přijatého pojistného	1 446	2 960	4 406
Náklady			
Pojistná plnění	557 694	3 013 451	3 571 145
správní režie	117 978	460 164	578 142
Rozdíl mezi výnosy a náklady	636 640	1 642 283	2 278 923
Pojistná plnění/přijaté pojistné	43%	59%	56%

Přehled hospodaření pojišťoven Kooperativa, a.s., a Česká pojišťovna, a.s.
v období 1993 - 2013

U K A Z A T E L	Přijaté pojistné celkem	Výnosy z přijatého pojistného	Výnosy celkem	Vyplacená pojistná plnění	Majetková újma z pojistného plnění	Správní režie celkem	Náklady celkem spotřebované	Rozdíl mezi výnosy a náklady (příjem státního rozpočtu)	Podíl pojistného plnění na přijatém pojistném
	v tis. Kč	v tis. Kč	v tis. Kč	v tis. Kč	v tis. Kč	v tis. Kč	v tis. Kč	v tis. Kč	%
1993	1 165 052	16 153	1 181 205	85 517	0	343 690	429 207	751 998	7,34
1994	1 407 743	30 735	1 438 478	337 417	0	415 287	752 701	685 777	23,97
1995	1 656 545	27 626	1 684 171	588 318	0	432 667	1 020 985	663 186	35,51
1996	1 922 189	31 161	1 953 350	885 813	1 266	480 548	1 367 627	585 723	46,08
1997	2 151 288	31 905	2 183 195	1 180 016	12 735	537 822	1 730 573	452 621	54,85
1998	2 281 946	34 276	2 316 222	1 460 300	19 433	570 487	2 050 230	265 992	63,99
1999	2 356 013	15 295	2 371 308	1 650 799	0	589 004	2 239 803	131 505	70,07
2000	2 402 173	12 949	2 415 122	1 639 839	2 323	600 543	2 242 705	172 417	68,26
2001	2 618 722	26 996	2 645 718	1 849 074	3 146	654 680	2 506 900	138 818	70,61
2002	4 067 310	39 020	4 106 330	2 079 224	2 259	549 087	2 630 570	1 475 760	51,12
2003	4 297 011	36 021	4 333 032	2 415 953	0	580 097	2 996 050	1 336 982	56,22
2004	4 550 996	32 481	4 583 477	2 595 634	0	614 385	3 210 019	1 373 458	57,03
2005	4 859 277	30 393	4 889 670	2 713 900	0	656 002	3 369 902	1 519 768	55,85
2006	5 199 571	33 039	5 232 610	2 973 255	0	701 942	3 675 197	1 557 413	57,18
2007	5 675 928	45 086	5 721 014	3 098 801	0	766 251	3 865 052	1 855 962	54,60
2008	6 222 365	73 127	6 295 492	3 269 080	0	840 019	4 109 099	2 186 393	52,54
2009	6 139 931	37 037	6 176 968	3 397 763	0	828 891	4 226 654	1 950 314	55,34
2010	6 094 095	17 728	6 111 823	3 317 664	0	822 703	4 140 367	1 971 456	54,44
2011	6 285 543	15 190	6 300 733	3 502 693	0	848 548	4 351 241	1 949 492	55,73
2012	6 408 094	12 147	6 420 241	3 587 816	0	576 729	4 164 545	2 255 696	55,99
2013	6 423 804	4 406	6 428 210	3 571 145	0	578 142	4 149 287	2 278 923	55,59
Celkem	84 185 596	602 771	84 788 369	46 200 021	41162	12 987 524	59 228 714	25 559 654	54,88

Pojistné plnění na odškodnění pracovních úrazů a nemocí z povolání za období 2000 – 2013

U K A Z A T E L	Vyplacená pojistná plnění								Renty					
	Celkový počet škod hlášených k vyřízení v kalendář. roce (bez rent)	a) ztráta na výděлку po dobu pracovní neschopnosti	b) bolestné	c) ztížení společen. uplatnění	d) účelně vynalož. náklady spojené s léčením	e) věcné škody	f) náklady spojené s pohřbem	g) jednoráz. odškodnění pozůstalých	Celkový počet rent v evidenci	Vyplacené pojistné plnění za renty	a) ztráta na výděлку po ukončení pracovní neschopnosti	b) náhrada nákladů na výživu pozůstalých	Průměr. měsíční renta	Podíl vyplacených rent na celkovém vyplaceném pojistném plnění
	ks	tis. Kč	tis. Kč	tis. Kč	tis. Kč	tis. Kč	tis. Kč	tis. Kč	ks	tis. Kč	tis. Kč	tis. Kč	tis. Kč	%
2000	91 566	378 467	63 389	132 883	20 128	12 457	6 060	14 719	9 865	1 011 736	984 803	26 933	8 547	61,70
2001	90 639	372 975	64 580	134 736	18 016	11 634	5 520	18 054	10 732	1 224 178	1 186 977	37 201	9 506	66,20
2002	89 584	373 319	144 563	197 137	19 509	13 501	5 923	23 951	11 471	1 307 218	1 267 895	39 323	9 497	62,87
2003	81 215	411 642	251 654	357 241	23 783	17 031	8 232	16 360	12 107	1 322 419	1 282 139	40 280	9 102	54,74
2004	83 443	465 644	254 543	390 178	20 067	12 560	4 820	13 473	12 987	1 431 462	1 393 959	37 503	9 185	55,15
2005	83 290	587 786	303 416	268 690	12 806	6 739	4 101	14 491	13 135	1 523 430	1 494 056	29 374	9 665	56,13
2006	82 233	688 392	315 029	274 371	15 101	8 360	4 408	19 965	13 438	1 653 102	1 615 882	37 220	10 251	55,60
2007	76 841	680 547	288 275	281 160	16 190	8 195	5 102	23 560	13 895	1 799 366	1 755 416	43 950	10 791	58,07
2008	76 476	756 119	287 622	305 852	20 152	9 411	6 083	28 156	14 101	1 861 281	1 817 130	44 151	11 000	56,94
2009	58 917	775 995	254 986	289 591	23 972	9 506	5 524	28 794	14 151	2 014 630	1 963 191	51 439	11 864	59,29
2010	54 779	739 275	237 109	264 424	25 327	9 362	5 836	28 794	14 257	2 007 537	1 956 457	51 080	11 734	60,51
2011	56 720	778 906	248 726	285 422	29 103	9 886	6 259	28 021	14 284	2 116 368	2 062 594	53 774	12 347	60,42
2012	54 273	790 242	248 623	301 096	46 003	10 859	6 462	30 724	14 490	2 153 808	2 096 324	57 484	12 387	60,03
2013	53 328	747 419	232 846	264 860	46 735	8 868	6 606	27 977	14 651	2 235 833	2 169 868	65 965	12 717	62,61
Celkem	979 976	8 546 728	3 195 361	3 747 641	336 892	148 369	80 936	317 039	*)	23 662 368	20 876 823	615 677	**)	***)

Zdroj: Rada vláda BOSP (z podkladů MFČR)

*) **) položky se neuvádějí

Porovnání jednotlivých variant financování úrazového pojištění

Finanční dopad současného systému a navrhovaných variant úrazového pojištění do veřejných rozpočtů je uveden v tabulce „Financování úrazového pojištění“.

Varianta I je systém náhrady škody podle zákoníku práce a pojištění odpovědnosti zaměstnavatelů u soukromých pojišťoven,

Varianta II je systém náhrady škody podle zákoníku práce a zákonné pojištění zaměstnavatelů s průběžným financováním ve čtyřech alternativách nositele pojištění.

Varianta III je systém sociálních dávek v úrazovém pojištění zaměstnanců.

Výdaje **na prevenci** se odhadují ve výši cca 400 mil. Kč (cca 6% z přijatého pojistného). Výdaje **na rehabilitaci** jsou odhadnuty v obdobném rozsahu a předpokládá se, že se budou postupně mírně zvyšovat.

Významnou položkou 61 mld. Kč je celkový **odhad výše závazků** za obě pojišťovny (ČP a Kooperativu). Tato částka v sobě zahrnuje odhad výše rezervy na zaregistrované renty (cca 2/3 z částky) na vzniklé, ale zatím nenahlášené renty (cca 1/4 z částky), které obě jsou diskontované a zbylá část je nediskontovaná (jedná se o jednorázově vyplácené nároky). Výše závazků byla odhadována za následujících předpokladů:

Roky	Valorizace mezd	Valorizace důchodů	Finanční zhodnocení („diskont“)
2012 - 2021	6,50%	4,00%	2,00%
od 2021	4,00%	4,00%	2,00%

Odhad nákladů (potřebných rezerv) na budoucí výplaty rent

Výpočty a odhady byly provedeny na rentách registrovaných k 31. 12. 2012.

Přehled rezerv na PU vzniklé do 31. 12. 2012:

IBNR + RBNS na prvotní odškodnění	3 927 423 529
IBNR na náhrady na ztrátu na výdělků	16 106 721 741
RBNS na náhrady na ztrátu na výdělků	41 054 201 897
Celkem	61 088 347 167

Náhrady na ztrátu na výdělků podle §369 zákoníku práce

IBNR „incurred but not reported“ – případy, které se staly, ale ještě nebyly nahlášený

RBNS „reported but not settled“ – případy, které byly nahlášený, ale nebyly ještě vypořádány (vyplaceny).

Financování úrazového pojištění

Varianta/Předpis Druh pojištění Kdo je pojištěn Provozuje Dávky/náhrady Financováno	Stav v roce 2013	Varianta I		Varianta II				Varianta III
	zákoník práce zákonné	A) jednoráz. převod	B) postup. převod	II a)	II b)	II c)	II d)	zák. o úraz. poj. zaměstnanců
	zaměstnavatelé	smluvní pojištění zaměstnavatelé		zákonné zaměstnavatelé				soc. zabezpečení
	2 soukromé pojišťovny	soukromé pojišťovny		Organizační složka státu/ČSSZ	Veř. právní instituce/Úraz ová pojišťovna	Zdravotní pojišťovny	Soukromé pojišťovny	zaměstnanci organizační složka státu veřejnoprávní subjekt
	náhrady škody	náhrady škody		náhrady škody				definované dávky
	průběžně	kapitálově	kapitálově	průběžně				průběžně
Finanční toky v ml. Kč								
Pojistné	veřejné rozpočty					6,428	6,428	
	státní rozpočet				6,428			6,428
	soukr. pojišťovny	6,428	6,428	6,428			6,428	
Dávky/náhrady (+ tvorba techn. rezerv)	veřejné rozpočty					3,571	3,571	
	státní rozpočet				3,571			3,571
	soukr. pojišťovny	3,571	4,628	4,628			3,571	
Nové výplaty podle ZP ¹⁾		0,500	0,500	0,500	0,500	0,500	0,500	0,500
Režie ²⁾	0,578	0,500	0,500	0,500	0,500	0,500	0,500	0,500
Převody ze SR + ostatní příjmy		61,000	3,571					
Rezervní fond	Ne	Ano	Ano	Ne	Ano	Ano	Ne	Ne
Rehabilitace ³⁾	Ne	0,400	0,400	0,400	0,400	0,400	0,400	0,400
Prevence ⁴⁾	Ne	0,400	0,400	0,400	0,400	0,400	0,400	0,400
Rozdíl: Pojistné - Náhrady - Nové výplaty - Režie+Rezervy - Rehabilitace - Prevence	veřejné rozpočty							
	státní rozpočet	2,279			1,057	1,057	1,057	1,057
	soukr. pojišťovny		61,000	3,571				
Souhrnná změna ve veřejných rozpočtech oproti stavu v roce 2013 ⁵⁾		-63,279	-5,850	-1,222	-1,222	-1,222	-1,222	-1,222

1) Hrubý odhad dopadu novely zákoníku práce ve vazbě na nový občanský zákoník.

2) Hrubý odhad maximálních ročních nákladů vycházející z analýzy, kterou provedla ČSSZ v roce 2011.

3) Hrubý odhad výdajů v počátečním období. Předpokládá se, že se částka bude postupně zvyšovat.

4) Hrubý odhad vychází z 6% vybraného pojistného.

5) Změna souhrnného veřejného rozpočtu zahrnuje jak změny ve státním rozpočtu (u org. složky státu), tak i ve veřejných rozpočtech (veřejné instituce).

Zdroj: MPSV